

едни отъ пѣснитѣ се слуша глухия ропотъ на младитѣ противъ сѣмейния деспотизмъ : или невѣста се оплаква, че силомъ я омъжили за лице, къмъ което сърдце ѝ не теглило, че животътъ ѝ е погубенъ и не ще види вече бѣлъ день («Булка върви,» «Залибилъ Стоянъ Борянка,» Христ. т. III), или пѣкъ момъкъ се прощава съ хубавелка мома, като се оплаква отъ родителитѣ си, които не му позволяватъ да я вземе («Злочести млади,» Христ. т. III). Въ други пѣсни се срѣща тъга на бездѣтни родители, които оставатъ неутѣшни прѣзъ цѣлъ животъ. Въ трети — и тѣ сж немалобройни, — се изобразява отчаяно плачевно положение на невѣста, веднага слѣдъ омъжването ѝ : неговора ѝ съ неговитѣ роднини — зълви, етърви, девери, свекъръ, а най-вече съ свекърва («Стоянъ и Стоянка,» Христом. т. III). Въ много пѣсни се чува горчиво изплакване отъ чужбина : човѣкъ, отдалеченъ отъ бащино огнище или останалъ сиракъ, не може да намѣри нийдѣ щастие : ни въ чужда челядъ, ни въ чуждо село или градъ, дѣто всѣкой тича и залѣга за себе си и за своитѣ («Я свивай байракъ ти, Манушъ войвода,» «Гюро тъмничаръ,» «Разболѣлъ се младъ Стоянъ,» Христ. т. III). Въ смѣшнитѣ пѣсни се изказва гавривъ възгледъ върху неправилни и неестествени обноси на зетъ къмъ тъща, на невѣста къмъ свекъръ, свекърва или зълва, на мъжа къмъ жената и др. т. Въ такива пѣсни прѣобладава ирония. Такава сжца ирония се изказва понѣкога и въ свадбарскитѣ и хороводни пѣсни ; тѣ изтъкватъ и усмихватъ нѣкоя неслука («Забравихъ да се ожена,» «Кога мама умираше» и пр., Христом. т. III).

2. Има и лични искусствени пѣсни, писани по подражание на простонароднитѣ. Тѣ изобразяватъ единиченъ душевенъ настрой, непосредствено чувство на радостъ и скръбъ. Още въ древно врѣме почнали да подражаватъ простонароднитѣ пѣсни. Пръвъ такъвъ подражателъ у древнитѣ Гърци е Анакреонъ. Той е пѣвецъ на виното, веселието и любовта (Христ. т. III). И въ нашата литература има вече доста сполучливи художествени лирични пѣсни, написани по подражание на народнитѣ. Такива сж пѣснитѣ : Невѣсто, невѣсто ! «Имахъ коня хранена» и пр. отъ П. Р. Славейковъ, «Пристанала» отъ Хр. Ботьовъ, и пр. Христ. т. III).